

Iz raznih držav

Križ povzdignjen v novi Češko-Slovaški do veljave. Češko-slovaška vlada je izdala 29. decembra odlok, da je treba iz vseh šol v državi odstraniti slike bivšega predsednika Beneša in pokojnega predsednika Masaryka. Odlok velja tudi za vse državne urade v republiki. V šolah bo odslej smel viseti samo državni grb in križ, v uradih pa samo državni grb. Podobe bivšega predsednika Beneša in pokojnega Masaryka bodo odslej smele biti javno izobešene samo na takih krajih, kjer bodo obešene tudi slike drugih češkoslovaških državljanov. Podobi dr. Beneša in dr. Masaryka ne smejo biti imeti v državi nikake prednosti.

Novi preusestnik Češko-Slovaške obiskal Slovaško. Novi predsednik češko-slovaške republike dr. Hacha je obiskal na povabilo slovaške stranke za božične praznike Slovaško, kjer mu je prirejalo prebivalstvo prisrčne manifestacije. Predsednik je položil venec na grob pokojnega voditelja Slovakov Andreja Hlinke.

Svetovno znane škodove orožarne češka last. Vsemu svetu znane škodove orožarne na Češko-Slovaškem, katerih delnice so bile doslej v glavnem v francoskih rokah, so postale izključna češka last. Francoska skupina, ki je bila do zdaj lastnica večine delnic, je te delnice odstopila skupini čeških finančnikov. Francoski listi označujejo to važno spremembo lastništva kot posledico zadnjih dogodkov v srednji Evropi. S tem dejstvom je Francija izgubila izredno važno gospodarsko postojanko v srednji Evropi.

Važni obiski v Rimu. Na dolgo in široko se je razpisavalo časopisje o obisku angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in zunanjega ministra Halifaxa v Rimu v prvi polovici januarja. Italijanska vlada je izdelala uradni spored slovesnosti, ki jih bodo priredili na čast predsedniku angleške vlade Chamberlainu in zunanjemu ministru Halifaxu za njunega obiska v Rimu. Angleška državnik bosta v Rimu sprejeta s takimi slovesnostmi, kakor doslej še noben evropski državnik. Med svečanostmi bo prva uradna pojedina v »Beneški palači«, in to tisti večer, ko bosta Chamberlain in Halifax dospela v Rim. Drugi dan zjutraj bosta angleška ministra položila venec na grob italijanskega neznanega junaka. Nato bosta šla v Vatikan, kjer ju bo sprejel v avdienci sveti oče Pij XI. Angleška ministra bosta ta dan na kosilu na angleškem poslaštstvu pri sv. stolici. Popoldne bodo daljši razgovori med italijanskimi in angleškimi ministri. Zvečer bosta angleška gosta prisostvovala sprejemu, ki ga bo njima na čast priredil zunanji minister grof Ciano. Prihodnji dan bo prost. Zvečer bo večerja na angleškem poslaštstvu. Listi poudarjajo, da bosta angleška ministra imela tri daljše razgovore z italijanskimi politikami. Poleg tega si bosta ogledala tudi nekaj pomembnejših del, ki jih je ustvarila fašistična vlada, med drugimi velika javna dela v pontinskih močvirjih ter nova Mussolinijeva mesta. Po povratu angleških predstavnikov bo obiskal Rim nemški maršal Göring, da bo izmenjal misli z italijansko vlado o razgovorih z angleškima državnikoma. Nemška vlada bo storila vse, da podpre italijanske zahteve v Tunisu in vzhodni Afriki.

Napetost med Italijo in Francijo. Napetost med Italijo in Francijo, o kateri smo poročali že v prejšnjem številu, se ni prav nič polegla čez božične praznike. Časopisje piše o zaostritvi odnosov med obema državama, ker je Italija proglasila kot neveljaven sporazum, katerega sta sklenila leta 1935 v Rimu Mussolini in zastopnik Francije Laval. Ta sporazum ureja kolonialna vprašanja med Italijo in Francijo v Tunisu, Libiji in francoski Somaliji, ki meji na Abesinijo. Razmejitvena pogodba iz leta 1935 se ni nikdar izvajala, dasi je bila v redu podpisana in sprejeta od zbornic ter senatov obeh držav. Spor se je začel sedaj ravno radi obsežnih afriških kolonij, kojih razmejitve bi naj bila urejena že leta 1935, a še ni do danes, in zahteva Italija, da dobijo Italijani v francoskem Tunisu samoupravo in da odstopi Francija Italiji vzhodno afriško pristanišče Dži-

buti in železnico iz te luke v abesinsko prestolico v Addis-Abebo in da dobijo Italijani vpogled na prevoz v Sueskem prekopu, katerega se poslužujejo radi svojih kolonij v vzhodni Afriki. Časopisje je objavljalo v minulem tednu vesti, da ojačujejo Italijani in Francozi svoje kolonialne vojne sile v Tunisu in v vzhodni Afriki. — Najnovejše italijanske zahteve napram Franciji so zadele na hud odpor Francozov. Francoski ministrski predsednik Daladier se bo odpravil v spremstvu vojnega brodovja in letalstva na francoski otok Korzika, o katerem se je mnogo pisalo, da ga terja Italija zase, in v Tunisu. Daladier se bo vrnil s potovanja še pred 9. januarjem v Pariz, da bi se sestal z angleškim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom, ki se bosta na poti v Rim ustavila v Parizu. Pričakovati je, da bosta omejenjena angleška državnik ob priliki obiska pri Mussoliniju zopet kolikor toliko izgledala napetost med Italijo in Francijo.

Novice iz španske državljanske vojne

Velika Francova ofenziva

Tik pred božičem je pričel nacionalistični general Franco proti rdeči Kataloniji veliko ofenzivo, ki sega od gorovja Pirenejev do reke Ebro v širini 150 km. Najhuje napadajo nacionalisti na obeh koncih, na severu pri Trempu in na jugu vzhodno od izliva reke Segre v Ebro.

Bilanca prvih dni nacionalističnega napadanja znaša zasedbo 45 vasi, površina zasedenega ozemlja obsega 7000 kvadr. kilometrov, ujetih je 7500 rdečih ter zavzetih 18 vojaško važnih vrhov.

Nacionalisti so se polastili mesta Alos de Balaguer z električno centralo, ki je ena največjih v Kataloniji.

Nadaljni velik uspeh nove ofenzive je zasedba mesteca Granadella po Francovih četah. Iz Granadelle vodijo avtomobilske ceste v Tarragono in Barcelono. Rdeči so na vso moč branili to postojanko, katere so se polastili nacionalisti s tanki po hudih bojih. Po zasedbi Granadelle so se morali umakniti rdeči v drugo obrambno črto, ki je prav tako močno utrjena kot je bil njihov prvi ter zavzeti pas.

Radi dosedanjih uspehov Francove armade nameravajo iz Barcelone preseliti

tamkajšnje državne urade rdečih v vojno luko Cartagena ali kam drugam — na varnejše mesto.

Rdeči ob bojno ladjo

Dne 29. decembra okrog ene zjutraj je prišlo pred angleško utrdbo Gibraltar do spopada med štirimi Francovimi vojnimi ladjami in rdečim torpednim rušilcem »Jose Louis Diaz«, ki je plul iz gibraltarske luke, kjer so ga bili popravili v angleški ladjedelnici. Po kratki bitki je potopil ta rušilec eno Francovo ladjo, a je bil pri tem sam tako hudo zadet, da se je začel potapljati, preden je dosegel obrežje. Štirje člani posadke so bili ubiti, 11 je bilo ranjenih. Posadko je rešil angleški rušilec in jo je prepeljal v Gibraltar. Potapljajočo rdečo bojno ladjo so potegnili z vlačilci v gibraltarsko pristanišče in bo ostala zaplenjena za dobo španske državljanske vojne.

Ponovno izpraznjevanje Madrida

Radi pomanjkanja hrane se je položaj v rdečem Madridu tako poslabšal, da bodo izpraznili iz mesta 200.000 ljudi, ker le pod tem pogojem bi prestalo mesto zimo z zmanjšanimi obroki hrane. Iz Madrida bodo morali oditi vsi, ki niso nujno potrebni obrambi mesta, predvsem ženske in otroci.

Po krščanskem svetu

75 letni kardinal Skrbensky umrl. Na gradu nemškega viteškega reda v Dolnji Dolgi Loki na Moravskem je umrl nadškof kardinal Skrbensky, ki je bil zadnji član kardinalskega zbora, katerega je še imenoval papež Leon XIII. Rodil se je leta 1863 iz stare moravske plemiške rodbine kot sin avstrijskega majorja. Duhovniško posvečenje je prejel leta 1889. Bil je župnik na Moravskem, kanonik v Olomucu in prošt v Kromerizu. Leta 1900 je bil posvečen v škofa in je zavzel nadškofijsko stolico v Pragi. Ko je bil star 38 let, je postal najmlajši član kardinalskega zbora. Leta 1916 ga je izbral olomuški kapitelj za svojega škofa. Huda avtomobilska nesreča, pri kateri si je pokvaril obe nogi, ga je zadela leta 1921. Po okrevanju se je odrekel olomuški škofiji in je stopil v pokoj. Še kot

kardinal zasebnik je izvrševal dušnopastirsko službo. Rad je obiskoval ubožnice in je mnogo spovedoval.

Po radiu spreobrnjen. Katoličani se po raznih državah trudijo, da bi tudi radio kristjanizirali. Ta iznajdba modernega duha je velikega pomena, ako je v službi resnice in kreposti. Žal da temu ni tako. Radio veliko bolj služi laži in hujskanju kot pa razširjanju resnice in ljubezni. Ponekod pa se je zavednim katoličanom le posrečilo, da so radio postavili tudi v službo Boga in cerkve. To se je zlasti zgodilo v Zedinjenih državah Severne Amerike. Uspehi so kmalu postali očitni. Mlačni katoličani, ki že leta niso več slišali besede božje, so jo poslušali v radiu. Tisti, ki so izgubili povsem smisel za cerkveno petje, niso zaprli radia, ko jim je prenašal iz

cerkve zvoke cerkvene pesmi. Tudi drugoverci so po radiu sledili poteku božje službe ter poslušali katoliško besedo pridigarja, ki je tolmačil božje razodetje ter branil katoliško cerkev kot varuhinjo božje resnice. Na mnogoterega je to napravilo globok vtis. Tako poročajo iz Washingtona (v Zedinjenih državah), da so katoliški programi, ki jih prinaša radio, tako vplivali na sina nekega baptistovskega (protestantskega) pastora, da je sprejel katoliško vero. Zato pa upravičeno zahtevamo: Več krščanstva v radio!

Kriza ruske mladine. V boljševiski Rusiji je mladino zajela globoka duševna kriza. Zunanji izraz te krize je rastoče število samomorov zlasti med žensko mladino. Sovjetski tisk je izpočetka ta pojav proglašal kot ostanek iz prejšnje buržuj-ske (meščanske) dobe. Ko to ni nič pomagalo, marveč so samomori še bolj narasčali, jih je boljševiski tisk kar zamolčal. Ako bi hoteli navesti prave razloge za ta žalostni pojav, bi boljševiski listi morali pokazati na brezbožno vzgojo mladine. Mladina brez Boga in vere vzraste brez idealov ter pade v brezno nemoralnosti in razbrzdanosti. Na dnu tega brezna tiči obup, iz katerega se porajajo samomorilni sklepi. Pojavila se je med mladino že tudi reakcija (odpor) zoper strahovito razdejavanje življenja po brezbožništvu. Vznikli so med mladino pokreti proti materialističnemu — dušo zanikajočemu — brezbožništvu, ki tira mlade ljudi v obup. Nastala so tajna društva, v katerih se je začela izživljati težnja mladine po »Neznem« (po Bogu). Taka društva so med drugimi sledeča: »Društvo mladih mislecev«, »Društvo tistih, ki iščejo«, »Akade-

mija za raziskovanje vsemira«. Boljševiška oblast je ta društva takoj razpustila, člane pa kaznovala; mnogo jih je moralo v koncentracijska taborišča. Vsem tem društvom pa ni mogla priti na sled. Tako se

podtalna agitacija zoper oficijelno (službeno) brezbožništvo vrši naprej in mladina prehaja v velikem številu v skupine vernikov, da uteši svoje hrepenenje po resnici in poštenosti.

Novice

Osebnosti

Voditelju Slovencev podeljeno najvišje odlikovanje. Zadnjič smo poročali, da je odlikoval knez namestnik Pavle dr. Antona Korošca z redom Karadjordjeve zvezde prvega razreda. To je najvišje odlikovanje v miru, ki ga more kdo dobiti za izredne zasluge za državo. To najvišje odlikovanje se podeljuje navadno vladarjem.

G. provizor in naš sotrudnik umrl. Pri Sv. Antonu na Pohorju je preminul 28. decembra tamošnji provizor g. Matija Krevh. Rodil se je 12. februarja 1890 v Starem trgu. Mašniško posvečenje je prejel v Mariboru leta 1915. Kaplan je bil na Remšniku, deset let pri št. Petru pri Mariboru, pri Mali Nedelji in na Ponikvi ob juž. žel. Pri Sv. Antonu je bil za provizorja od leta 1934 do mnogo prezgodnje smrti. Rajni je bil blaga duhovniška duša, šaljivec in vnet mladinski organizator. Pridno je pisal kot mlad kaplan podlistke za »Stražo« in »Slov. gospodarja« ter za »Naš dom«. V Tiskarni sv. Cirila izhajajočim listom je bil stalni dopisnik. Blagemu gospodu ostani ohranjen časten in hvaležen spomin med vsemi, kateri so poznali njegovo darežljivo srce ter veselo naravo!

Duhovniške vesti. Postavljena sta bila g. Kupčič-Petin Ivan, kaplan v Cirkovcah, za provizorja istotam, in g. Zagoršek Fr., župnik pri Sv. Martinu ob Dreti, za soupravitelja župnije Bočna.

Nesreče

Ob sinovem mrtvaškem odru zadela očeta kap. Na pobreško pokopališče v Mari-

boru je prišel 78 letni oče Ivan Krepek, da pokropi v mrtvašnici ležečega svojega 46 letnega sina Franca Krepeka, katerega je kot strojevodjo med delom zadela kap. Stari Krepek se je zgrudil ob sinovem mrtvaškem odru mrtev, ker je tudi njega zadela kap.

Tkalskemu mojstru zmečkalo in zdrobilo roko. V Mariboru v Ehrlichovi tekstilni tovarni je popravil strojno transmisijo, ki je bila v pogonu, 58 letni tkalski mojster Josip Fiedler. Pri delu ga je zagrabil jermen in mu je potegnil roko med osi tako, da je revežu roko popolnoma zmečkalo in zdrobilo. Hudo ponesrečenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Hudo se je poškodoval pri prevažanju lesa. 26 letni žagar Mihael Težak s Smolnika nad Rušami je padel pod z lesom naložene sani, katere so mu nevarno zlomile nogo in ga poškodovale na glavi. Hudo ranjenega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Hujša nesreča pri sankanju. 19 letno posestniško hčer Ano Mihalič od Sv. Benedikta v Slov. goricah je pri sankanju na strmi cesti pognalo ob drevo s tako silo, da so jo prepeljali v mariborsko bolnišnico z zlomljeno nogo in s hujšo poškodbo na glavi.

Mati se ubila pri padcu v vodnjak. Od Sv. Andraža v Slov. goricah poročajo: Božični prazniki so za nami. Tudi družina Štelcarjeva iz Smolinc se je pripravljala na veselo in mirno sožitje božičnih praznikov. Nesreča pa, ki nikdar ne počiva, se je v sveti božični noči oglasila pri Štelcarjevih. Domači sin Anton in mati sta vlačila iz studenca vodo za napajanje živine. Sin se je odstranil od studenca po opravih v hlev

Osebam, ki še ne morejo zadostno kretati, pa trpe zaradi tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

Primeri izredno ostrih zim

Letošnja ostra zima nam kliče v spomin hudi mrz v nekaterih letih davno minulih stoletij.

Ptiči padajo kakor kamenje na zemljo

V letih 524 in 548 je bila v Nemčiji tako ostra zima, da so padali ptiči liki kamenje na tla, ali pa so jih z lakoto lovili z rokami. Leta 860 je bilo na več mestih zamrznjeno Jadransko morje, istotako so zamrznile večinoma vse evropske reke. V letih 1019 in 1060 je padlo izredno na debelo snega. V Nemčiji je v teh letih zamrznilo zelo mnogo ljudi na cestah. Tudi v zimi 1124/5 je bila v Evropi tako huda zima, da so ljudje v množinah zamrzovali. Leta 1234 so

V mrežah greha

1.

Bilo je zvečer ob šestih. V tovarniškem predmestju Pikertona so zatulile sirene.

Sirenam so odgovarjali zvonovi, ki so se drug za drugim oglašali in oznanjali, da je dneva konec.

Ozračje je bilo nekaj minut napolnjeno s tuljenjem siren in donenjem zvonov, potem pa je zavlada nad okolico večerni mir.

Stroji v tovarnah so utihnili. Enolični ropot jeklenih orjakov so zamenjali človeški glasovi. Delavci so drli proti umivalnici, od tam pa v oblačilnico. Vpili so in se smejali. Tu se je slišal šaljiv dovtip, ki mu je sledil glasen smeh, tam piker odgovor. Vmes so se slišale kletve in psovke.

V delavnici v drugem nadstropju je stal pri starem stroju na nožni pogon mladenič širokega obraza, gostih, rjavih las. Po deseturnem delu se je stegoval in vmes zehal. Pri tem sta se zablistali vrsti krasnih belih zob, ki se jih še ni dotaknila zobozdravnikova roka. Po stegovanju je hitel za drugimi delavci.

Čez nekaj minut se je tudi on prerival na stopnišču, ki je vodilo proti izhodu. Pri mogočnih vratih se je živa reka ustavila. Vrata so bila zaklenjena. Sto in sto grl je začelo vpiti.

»Kje je vratar? He, stari lenuh, kje si? Zakaj le dobiva plačo ta klada lena?...«

Kričanje je trajalo kake pol minute. Nato je prikreval stari, grbavi in šepavi vratar. Ključ je zaskrtal, vrata so se odprla. Vratar je nepričakovano naglo odskočil, kakor da bi se bal, da ga ho množica poeptala.

Delavci so naposled bili zunaj na ulici. Na prvem vogalu so se začeli razhajati na vse strani. Eni so vstopili v vozove cestne železnice, drugi so zavili v stranske ulice.

Mladenič širokega obraza in rjavih las je korakal sam. Ko je došel do vogala, se je ustavil in je razmišljal. Ali se naj pelje s cestno železnico, ali naj gre peš. Pred seboj je imel pol ure pota. Utrujen je bil in ni mu bilo za hojo. A vožnja je stala pet centov, kar je bilo zanj na koncu tedna mnogo. Odločil se je za pešačenje.

Jedva je stopil dva-, trikrat, ko je na drugi strani zagledal nekaj, kar ga je popolnoma prevzelo. Ljudje so hiteli mimo njega, a on je bil slep zanje. Ni opazil, da ga suvajo in kličejo.

»Štefan, zbudi se!« mu je zaklical neki tovariš. »Kaj ti je? Ali te je kdo začaral?«

Štefan se ni zmenil za znanca. Zrl je na drugo stran ulice, kjer je bil zagledal neznan obraz, ki je pritegnil nase vso njegovo pozornost. Bil je dekliški obraz, z vsemi značilnimi potezami slovanskega pokolenja. Dekle je stalo na nasprotni strani ulice. Stegovalo je vrat in opazovalo ljudi, kakor da bi iskalo kakega znanca. Njune oči so se za trenutek srečale in Štefanu se je zdelo, da so dekletove oči lepe in